

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

UPUTE ZA PROVEDBU I IZVJEŠTAVANJE
institucionalnih istraživačkih projekata
financiranih iz izvora 581 – Mehanizam za oporavak i otpornost

Verzija 1
Prosinac 2024.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. OPĆENITE SMJERNICE ZA PROVEDBU I PRAĆENJE PROJEKATA	2
2.1. Obaveze javnog znanstvenog instituta odnosno javnog veleučilišta tijekom provedbe projekata	2
2.2. Postupanje u slučaju nepravilnosti	3
2.3. Informiranje i vidljivost.....	5
3. PROCES IZVJEŠTAVANJA, ROKOVI I PRIPREMA IZVJEŠTAJA.....	6
4. PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA.....	7
5. PRILOZI.....	8

1. UVOD

Sklapanjem Programskih ugovora između Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (dalje u tekstu: MZOM) i javnih znanstvenih instituta te javnih veleučilišta utvrđeno je višegodišnje financiranje sredstvima državnoga proračuna Republike Hrvatske, u skladu s postupkom propisanim Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22) i Uredbom o programskom financiranju javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta u Republici Hrvatskoj (NN 78/23).

U skladu s Odlukom o sustavu upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NN 78/21; dalje u tekstu: NPOO), MZOM kao tijelo državne uprave nadležno za komponentu/pod-komponentu NPOO-a C3.2. „*Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta*“ osigurava Upute za provedbu i izvještavanje namijenjene Voditeljima projekata i matičnim ustanovama, koji provode projekte ugovorene na prethodno provedenim internim Natječajima za institucionalne istraživačke projekte, a financirane u sklopu Programskih ugovora iz sredstava NPOO-a.

Glavna svrha ovih Uputa je dati kratki pregled obveza i odgovornosti Voditelja projekata i njihovih matičnih ustanova koje sudjeluju u provedbi projekata. S obzirom na korištenje sredstava NPOO-a za financiranje institucionalnih istraživačkih projekata, provedba projekata je podložna izvršenju provjera i revizije od strane tijela iz institucionalnog okvira sustava upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti NPOO-a, stoga je naročito važno da se matične ustanove pridržavaju odredbi Programskog ugovora i povezanih dokumenata te ovih Uputa.

2. OPĆENITE SMJERNICE ZA PROVEDBU I PRAĆENJE PROJEKATA

2.1. Obaveze javnog znanstvenog instituta odnosno javnog veleučilišta tijekom provedbe projekata

U skladu s Programskim ugovorom i Odlukom o financiranju institucionalnih istraživačkih projekata, voditelji projekata i njihove matične ustanove prihvaćaju bespovratna sredstva te su potpuno i isključivo odgovorni za provedbu predviđenih aktivnosti i postizanje predviđenih rezultata. Voditelji projekata i matične ustanove obvezni su provesti ugovorene projekte s dužnom pažnjom, transparentno te u skladu s najboljom praksom i primjenjivim propisima. Matična ustanova obvezna je osigurati sredstva i resurse potrebne za pravovremenu, učinkovitu i uspješnu provedbu projekata. Prilikom provedbe projekata nužno je pridržavati se navedenih i definiranih rokova te voditi računa o održivosti rezultata i funkcionalnosti projekata uz osiguravanje neponištivosti postignutih pokazatelja.

Prilikom provedbe projekata ključno je pridržavati se sljedećih smjernica:

- **Ukupan iznos** dodijeljen pojedinom javnom znanstvenom institutu, odnosno javnom visokom učilištu za financiranje institucionalnih istraživačkih projekata financiranih iz sredstava Nacionalnog plana za oporavak i otpornost 2021.-2026. **se ne može mijenjati.**
- **Izmjene financijskog plana** - U svrhu jednostavnijeg provođenja projekata moguće je odstupanje u iznosu do granice propisane Uputama za podnositelje projektnih prijedloga između kategorija troškova financijskog plana, bez posebnog odobrenja MZOM-a, pri čemu odstupanja ne mogu promijeniti ukupan iznos planiranih sredstava za navedeno razdoblje. U okviru dopuštenog odstupanja, prihvatljivo je uvesti novu stavku unutar pojedine kategorije troška, u skladu s uvjetima natječaja, koja je neophodna za provedbu projekta, ali isključivo ako za pokrivanje troškova takve stavke postoje neutrošena sredstva u drugim kategorijama.
- **Izmjene članova istraživačkog tima**, uključujući voditelja projekta odgovornost su matične ustanove te je u takvim slučajevima potrebno postupati u skladu s internim pravilima matične ustanove i uz osiguravanje nepromijenjenosti zaključaka iz postupaka dodjele/odobrenja projekata, posebice ocjene znanstvene kvalitete istraživačkog tima. O svim izmjenama istraživačkog tima i drugim relevantnim izmjenama nužno je obavijestiti MZOM u najkraćem mogućem roku (pritom voditi računa o održavanju znanstvene kvalitete istraživačkog tima).
- **Odvojeno računovodstvo** - Matične ustanove koje provode projekte dužne su projektne troškove računovodstveno evidentirati i odvojiti od redovnog poslovanja. Računovodstveni sustav može biti u sklopu redovnog sustava ili može biti zaseban sustav. Sustav treba omogućiti da se svi troškovi koji se odnose na pojedini projekt mogu jednostavno identificirati i provjeriti. Navedeno se može postići koristeći posebnu aktivnost/mjesto troška za projekt ili na način da se u sklopu postojećeg sustava omogućí jasna identifikacija i praćenje troškova.

2.2. Postupanje u slučaju nepravilnosti

Sva tijela uključena u provedbu NPOO-a, stoga i matične ustanove kao korisnici sredstava, obvezna su u okviru svojih nadležnosti poduzimati sve mjere prevencije, otkrivanja, postupanja, izvještavanja o nepravilnostima te praćenja postupanja po utvrđenim nepravilnostima i sumnjama na prijevare, s ciljem zaštite financijskih interesa EU-a i nacionalnih financijskih interesa.

U okviru ukupnog procesa upravljanja nepravilnostima, ozbiljne nepravilnosti obuhvaćaju dvostruko financiranje, sukob interesa, prijevare i korupciju.

- **Sukob interesa** nastaje kada je ugroženo nepristrano i objektivno obnašanje funkcije financijskog izvršitelja ili druge osobe zbog obiteljskih, emotivnih, političkih ili nacionalnih razloga, ekonomskog interesa ili drugog izravnog ili neizravnog osobnog interesa.
- **Dvostruko financiranje** je financiranje predloženih prihvatljivih izdataka i primanje naknada za troškove za koje je već zatraženo ili će biti zatraženo i/ili ostvareno pravo na (su) financiranje iz bilo kojeg drugog javnog izvora EU ili nacionalnog uključujući sredstva dodijeljena za NPOO.
- **Prijevara** je ponašanja u svrhu ostvarivanja osobne koristi, koristi za povezanu osobu ili treću stranu ili prouzročenja gubitka za trećega. Prijevara nema samo potencijalni štetni financijski učinak, već može naštetiti i ugledu tijela Sustava upravljanja i praćenja provedbe aktivnosti NPOO-a koja su odgovorna za upravljanje sredstvima na učinkovit način.
- **Korupcija** znači primanje i davanje mita, odnosno zlouporaba (javne) ovlasti u osobne svrhe. Primanje mita znači postupanje javnog službenika koji izravno ili putem posrednika traži ili prima bilo kakvu korist za sebe ili za treću stranu, ili prihvaća obećanje takve koristi, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili pri obavljanju svoje funkcije na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Unije. Davanje mita znači postupanje osobe koja obećava, nudi ili daje, izravno ili putem posrednika, bilo kakvu korist javnom službeniku za njega ili za treću stranu, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili pri obavljanju svoje funkcije na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Unije. Može obuhvaćati niz različitih tipova prijevara kao npr. dostavljanje lažnih računa, prijavljivanje izdataka koji stvarno nisu nastali ili namjerno zanemarivanje ugovornih obveza. Najčešći oblik korupcije se odnosi na korupciju putem davanja/primanja novčanih iznosa ali se može odnositi i na davanje/primanje ostalih pogodnosti (od strane davatelja u svrhu obavljanja određenih usluga i od strane njihova primatelja).

Provjere četiriju ozbiljnih nepravilnosti – sukoba interesa, dvostrukog financiranja, prijevara i korupcije u posebnom su fokusu provjera, kontrola i revizija korištenja sredstava NPOO-a, stoga je posebice važno osigurati i slijediti mehanizme koji u matičnim ustanovama postoje u tom smislu te ukoliko ne postoje, potrebno ih je razviti barem za zadovoljavanje minimalnih razina osiguranja.

Detaljne upute i postupanje u slučaju nepravilnosti opisani su u Zajedničkim nacionalnim pravilima koja predstavljaju okvir postupanja za tijela koja provode reforme i ulaganja u okviru NPOO-a, kao i prijavitelje koji se prijavljuju za dodjelu bespovratnih sredstava iz NPOO-a te korisnike tih sredstava.

Napomene:

- Matična ustanova osigurava da voditelji projekata provode projekte u skladu s pravilima i procedurama institucije te ostalim primjenjivim propisima te da se za svaki trošak osigurava revizorski trag i potrebna dokumentacija za pravdanje aktivnosti, rezultata i troškova.
- Matična ustanova u svakom trenutku provedbe projekta, a u svrhu osiguravanja pravilnosti i zakonitosti izdataka, mora osigurati mogućnost uvida u relevantne akte (npr. Pravilnik o provedbi jednostavne nabave, Pravilnik o službenim putovanjima i sl.), dokumentaciju vezanu uz prihvatljivost troškova (npr. dokaze o postupku nabave, dokaze o plaćanju, konto kartice svakog projekta) te svu ostalu relevantnu dokumentaciju tijelima koja imaju pravo obaviti reviziju projekta, odnosno imaju pravo pristupa dokumentaciji, podacima i informacijama.
- Matična ustanova i voditelj projekta odgovorni su za pravilno arhiviranje i čuvanje dokaza o provedbi projekata, na način da se sva programsko/projektna dokumentacija može lako provjeriti, uz sljedivost i dostupnost u realnom vremenu. Dostupnost dokumentacije potrebno je osigurati u razdoblju od 5 godina računajući od izvršene posljednje isplate korisniku (matičnoj ustanovi).
- S osobnim podacima postupka se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) te odredbama Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine, broj 42/18).

2.3. Informiranje i vidljivost

Osiguranje vidljivosti projekata je ugovorna obaveza.

Svi financirani institucionalni istraživački projekti moraju imati mrežne stranice sa osnovnim podacima o projektu, projektnom timu i znanstvenim aktivnostima na hrvatskom i engleskom jeziku.

Osim navedenog potrebno je osigurati mjere vidljivosti kako bi se osiguralo pružanje koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalima medijima i javnosti. Pri tome su korisnik i partner dužni, gdje je to primjenjivo, ispravno i vidljivo, prikazati u svim komunikacijskim aktivnostima amblem EU-a s odgovarajućom izjavom o financiranju (*koja glasi: „Financira Europska unija – NextGenerationEU”*), uzimajući u obzir i sljedeće odredbe:

- Kada se prikazuje zajedno s drugim logotipom, amblem Europske unije mora biti prikazan barem jednako istaknuto i vidljivo kao i drugi logotipi. Amblem mora ostati zaseban i odvojen i ne može se mijenjati dodavanjem drugih vizualnih oznaka, brendova ili teksta. Osim ovog amblema, nikakav drugi vizualni identitet ni logotip ne smiju se koristiti za isticanje potpore EU.
- Kada je to primjenjivo, država članica dužna je navesti sljedeće odricanje od odgovornosti: „*Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.*”
- Pri ispunjavanju ostvarenih pokazatelja rezultata projekta u periodično izvješće moguće je uključiti samo one publicirane znanstvene radove koji su proizašli iz projektnih aktivnosti čiji su autori članovi istraživačke grupe te imaju naznačenu potporu predmetnog projekta sufinanciranog sredstvima NPOO-a.
- Sva oprema nabavljena sredstvima projekta treba biti označena na prikladan način. Oznaka treba biti smještena na vidljivom mjestu opreme (ako je moguće, s prednje strane uređaja). Kako bi sadržaj naljepnice bio jasno vidljiv, veličina naljepnice ovisi o veličini predmeta koje se označava. Također, naljepnica treba biti odgovarajuće kvalitete, po mogućnosti plastificirana.

Napomene:

Amblemi i izjava dostupni su na linku:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/

Generator uzoraka: <https://www.euinmyregion.eu/generator>

3. PROCES IZVJEŠTAVANJA, ROKOVI I PRIPREMA IZVJEŠTAJA

Izvještavanje o provedbi projekta temelji se na odobrenom projektu te radnom i financijskom planu. U izvješće se unose samo potrebni podaci vezani uz provedbu radnoga i financijskog plana projekta, koji trebaju biti jasni, pregledni i sažeti, kako bi omogućili vrednovanje rezultata provedbe projekta. Izvješće se sastavlja na hrvatskome (iznimno na engleskom jeziku).

Izvješća voditelja projekta za pojedini projekt sadrže opisni (deskriptivni) i financijski dio, kao i podatke o:

1. statusu i dinamici Projekta,

2. provedenim aktivnostima u promatranom izvještajnom razdoblju i planiranim aktivnostima u sljedećem kvartalnom razdoblju,
3. utrošenim sredstvima,
4. provedenim i planiranim aktivnostima komunikacije i informiranja,
5. ostvarenim rezultatima i pokazateljima Projekta u odnosu na ciljeve Projekta definirane u projektnom prijedlogu,
6. druge podatke bitne za provedbu Projekta.

Također, tijekom provedbe projekata, voditelji projekata i njihove matične institucije osiguravaju usporedno vođenje evidencije odnosno prikaz izvršenja planiranoga i stvarnoga trošenja sredstava.

Čelnik ustanove dužan je na zahtjev Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, kao tijelu odgovornom za praćenje i nadzor institucionalnih istraživačkih projekata, dostaviti izvješća voditelja projekta uz popratnu izvještajnu dokumentaciju na sljedeću e-adresu: JIprogramsko@mzom.hr i/ili programskiugovoriVO@mzom.hr.

Izvješća je potrebno ovjeriti svim potrebnim ovjerama (potpis voditelja projekta, potpis čelnika ustanove i pečat ustanove). Svojim potpisom voditelj projekta i čelnik ustanove potvrđuju točnost dostavljenih podataka.

Prilog ovih Uputa je Prijedlog predloška deskriptivnog i financijskog izvješća voditelja projekta (Prilog 1) i Obrazac za praćenje pokazatelja institucionalnih istraživačkih projekata (Prilog 2).

4. PRIHVATLJIVOST TROŠKOVA

Svi troškovi koji se financiraju institucionalnim istraživačkim projektima trebaju biti realizirani, obračunati, isplaćeni i dokumentirani u skladu s važećim zakonodavstvom i propisima Republike Hrvatske.

Svi računi trebaju biti izdani unutar izvještajnog razdoblja za koje se podnosi izvješće, dok računi koji su izdani izvan izvještajnog razdoblja (datum računa prije početka ili nakon završetka izvještajnog razdoblja) nisu prihvatljivi i nije ih dozvoljeno unositi u izvješće.

Prihvatljivi projektni troškovi su troškovi koji su stvarno nastali od strane matične institucije, a udovoljavaju sljedećim kriterijima:

- nastali su između prvog i zadnjeg datuma provedbe projekta,
- povezani su s predmetom projekta i predviđeni u financijskom planu projekta,
- koriste se isključivo za postizanje cilja/ciljeva projekta i očekivanog/očekivanih ishoda, na način koji je u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti,

- mogu se identificirati i provjeriti tako što su zabilježeni u računovodstvenim evidencijama matične institucije te su utvrđeni u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima i općeprihvaćenim računovodstvenim načelima.

Ako se provodi nabava radova, robe i/ili usluga za potrebe projekta, matična ustanova koja provodi nabavu obvezna je prilikom provedbe nabave poštivati primjenjiva pravila. Sve nabave predviđene u okviru projekta, u trenutku pokretanja postupka nabave moraju biti uključene i sadržane u važećem godišnjem planu nabave institucije koji je usklađen s financijskim planom institucije.

5. PRILOZI

Prilog 1. Primjer predloška obrasca za pripremu izvješća voditelja projekta

Prilog 2. Obrazac za praćenje institucionalnih istraživačkih projekata

Prilog 3. Izdvojena poglavlja zajedničkih nacionalnih pravila (ZNP)